

„Ellenpont – az ellentétek egyesítésének művészete”

Az „ellenpont” fogalmát leggyakrabban a zenéhez kötjük, de a kontrasztok, az ellentétes formák és jelentések egyesítésének ezen technikáját igen gyakran alkalmazzák más művészeti ágakban is. Ez lehetővé teszi belsőleg összetett, feszültséggel teli, dinamikus, intenzív üzenetű művek létrehozását, amelyek ezáltal az emberi érzelmek és állapotok teljes spektrumát kifejezik. E formai és kifejezésbeli sokszínűség ellenére a legjobb alkotásokban az ellentétek harmonikus egységét tapasztaljuk meg.

Az avantgárd művészet egyik alapvető műve Kazimir Malevics 1915-ben készült, „Fekete négyzet fehér alapon” című festménye. Forradalmi jellege ellenére a 20. század ezen ikonja kiváló példája az ellentétek műalkotáson belüli egyesítésének. Az egymással radikális kontrasztban álló fekete és fehér Malevics képén harmonikus egységet alkot.

Az ideális emberi test arányait Leonardo da Vinci a „Vitruvius-tanulmányban” ábrázolta. A négyzetbe egy vízszintesen kinyújtott karú férfiakt van berajzolva. Ugyanerre az alakra (közös törzs és fej) egy második figura épül, amely egy körbe íródik bele. A két ideális forma, a kör és a négyzet ellentéte szimbolikusan az emberben egyesül, megjelenítve az egyén ontológiai feszültségét a szellem és az anyag között.

A kör és a négyzet interakciója gyakran jelen van a művészetben és az építészetben, az ókorban és az újkorban egyaránt, ami az ellentmondásokkal és feszültségekkel teli emberi valóság kifejezésének örök igényére utal annak harmonikus egységre való törekvésében.

A Kárpátok Régió Nemzetközi Festészeti Triennáléja – Ezüst Négyszög logójában egy négyzet szerepel, a verseny formai követelményei pedig előírják a résztvevők számára, hogy 1 m² területű négyzetben hozzanak létre festészeti kompozíciót. Mondhatni, a Triennále alapja egy ideális alakzat, a létezésünk valóságát (a négy égtájat, a négy évszakot...) szimbolizáló négyszögletű sík, amelynek kreatív átlényegítése hivatott létrehozni a műalkotást.

Társadalmi-politikai megosztottságok, konfliktusok és feszültségek idején élve, amelyeket a kultúrában és mindennapi létezésünkben is meg tapasztalunk, azt a feladatot állítjuk a Triennále résztvevői elé, hogy hozzanak létre olyan (figuratív vagy absztrakt) műveket, amelyek kifejezik a kontrasztokkal és antinómiákkal teli valóságot, s amelyekben jelen van az ellentétek egyesítésére való törekvés.

Prof. Tadeusz Boruta
Art. curator
